

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ—ՊԱՏՄԱԿԱՆ

ՄԱՅՐՍ.

Հոգեմաշ ցատով ամենայն գիշեր
ես քուն եմ մոնում՝ արտասուքն աչքիս,
ես խոտն երամով տանջող սրտակերներ
Շուտ պաշարում են տառապեալ հոգիս...
Մենակ ապրեցայ կարօտ գգոսանքի,
փորձով ես ուսայ խորհուրդը կեանքի,
Օրըս սեւացաւ այրող կրքերից,
Չըզրուայ երբէք մի սիրտ կարեկից:

Եւ քուն եմ մոնում՝ ամենայն գիշեր
Արտասուքն աչքիս, հոգեմաշ ցատով —
Հանգիստ չեն տալիս սեւ սեւ պատկերներ,
Որ պաշարում են ինձ խոտն երամով...
Եւ ահա դու ես որ ինձ այդ պահուն
Երեւում ես, մայր, պտակով զարդարուն,
Դու գրկում ես ինձ սիրով կաթոգին,
Գոչում ես՝ «որդի» ծայնով անմեկին:

Եւ տեսնում եմ ես քո փշեայ պըսակ,
Խոցերով ծածկուած քո սիրուն ճակատ,
Եւ մի թափանցիկ նուրը շղարշի տակ՝
Կուրծքիցդ հոսող արիւնը կաթ կաթ:
Աչքդ աղերսալիւ տեսնում եմ վերայ,
Կանչում եմ քեզ «մայր» ես ծայնով նըսգ,
Եւ կրկին ելնում անքուն վշտահար —
Ախ, մայր, ինչ անէ որդիդ քեզ համար...:

Յ. ՅՈՂԱՆՆՈՍԵԱՆ.

ՊԱՐԹԵՒՆԵՐԸ ՊԱՐՄԿԱՍՏԱՆՈՒՄ

Ե Ի

ՆՐԱՆՑ ՅԱՐԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՀԱՅՈՑ ՀԵՏ.

(250 Զրիտոսից առաջ — 226 Զրիտոսից յետոյ)

(Շարունակութիւն)

Սինատուրկեսին յաջորդեց իւր որդի Քրաստէս (Հրատ) Գ. 70 թուակ. Քր. առաջ, Այս թագաւորն էլ անուշադիր թողեց Տիգրանի եւ Միհրդատի 69 թ. իրեն ուղղած օգնութեան կոչը, շնայելով որ հայոց կողմից իբրեւ օգնութեան վարձ առաջարկուած էին Միջագետքը, Ադիաբէնէն եւ 70 միծ հովիտները, այսինքն այն ըզրոր երկիրները, որ խլուած էին մի ժամանակ պարթեւներից: Քրաստէսը ոչ միայն չօգնեց Տիգրանին, այլ դաշն կոեց հռոմէացեցիների հետ միջնորդութեամբ Լուկուլլոսի ուղարկած դեսպանների. քայց երբ այդ դաշնադրութիւնը վերջնականապէս հաստատուելու համար Լուկուլլոսը ուղարկեց Նոքա մօտ Սիստինուսին, պարթեւաց թագաւորը սկսեց կասկածել հռոմէացեցոց անկեղծութեան վերայ, որովհետեւ Սիստինուսը Նոքան անելի լրտես երեւեցաւ քան թէ դեսպան: Վերջապէս յարմարագոյն համարեց նա չէզոք մնալ: Պոմպէոսը դեռ չհասած պատերազմի դաշտը դ'սշն կոեց Քրաստէս Գ-ի հետ նոյն պայմաններով, որ առաջարկում էին Միհրդատն ու Տիգրանը. քացի դրանից Պոմպէոսը դրդեց պարթեւաց թագաւորին յարձակումն գործելու Հայաստանի վերայ: Դրա համար այդ միջոցին մեծ յարմարութիւն եւա կար, որովհետեւ Տիգրանի որդի եւ գահակից կրտսեր Տիգրանը իւր հօրից թաժանուել էր եւ փախել պարթեւների մօտ ապաստանել: Քրաստէս նրան շատ լաւ ընդունեց, ամուսնացրեց իւր աղջկանց մէկի հետ եւ նրա առաջնորդութեամբ մի արշաւանք ձեռնարկեց դէպի Հայաստան 66 թ.: Ժերոնի Տիգրանը փախաւ դէպի լեռները. պարթեւները հասան մինչեւ Արտաշատ եւ պաշարեցին քաղաքը, քայց որովհետեւ պաշարումը երկարեց, ուստի Քրաստէսը յետ դարձաւ իւր զօրաց մի մասը թողնելով կրտս-